

**METODICKÉ POKYNY PRO TVORBU
STRUKTURY A OBSAHOVÉ NÁPLNĚ BAKALÁŘSKÝCH
ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ STUDIJNÍCH PROGRAMŮ**

**Zahradnické inženýrství, Zahradnictví
NA ZAHRADNICKÉ FAKULTĚ MENDELOVY UNIVERZITY BRNĚ**

1 KOMU JSOU POKYNY URČENÉ

Tyto pokyny k psaní bakalářských závěrečných prací jsou určeny studentům následujících bakalářských studijních programů akreditovaných na Zahradnické fakultě.

- Studijní program Zahradnické inženýrství:
 - o obor Zahradnictví;
 - o obor Vinohradnictví a vinařství;
- Studijní program Zahradnictví:
 - o obor Jakost rostlinných potravinových zdrojů;
- Studijní program Zahradnické inženýrství:
 - o specializace Zahradnictví;
 - o specializace Vinohradnictví a vinařství;
 - o specializace Zpracovatelské technologie a kvalita potravin

2 STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Bakalářská práce by měla zpracovávat zadanou problematiku na základě údajů zjišťovaných autorem z odborné české a zahraniční literatury (případně internetových a jiných zdrojů), z průzkumu v praxi, z dotazníků, z vlastního sledování apod. Zadané téma bakalářské práce však může obsahovat i požadavek na experimentální část, tj. provedení praktického pokusu (experimentu). Autor je povinen vypracovat bakalářskou práci v souladu s platným zadáním, tj. přizpůsobit formální členění bakalářské práce obsahu zadání. Oba typy bakalářské práce jsou si rovnocenné.

Významem vypracování bakalářské práce je tedy především naučit se vyhledávat, třídit a výstižně sestavovat nalezené informace do logického textu, doplněného následně komentářem, vyjadřujícím názor autora na řešenou problematiku, postihnoutí trendů, naznačení

možností budoucího vývoje řešení problematiky, vyslovení a obhájení vlastních doporučení autora práce. Závěrečnou práci by měl autor vypracovat co nejsamostatněji. Očekává se také, že bude dobře rozumět všem částem textu, které v práci popisuje.

2.1 Cíl bakalářské práce

Cílem vypracování bakalářské práce je tedy především naučit se vyhledávat, třídit a výstižně sestavovat nalezené informace do logického textu, doplněného následně komentářem, vyjadřujícím názor autora na řešenou problematiku, postihnoutí trendů, naznačení možností budoucího vývoje řešení problematiky, vyslovení a obhájení vlastních doporučení autora práce. Závěrečnou práci by měl autor vypracovat co nejsamostatněji. Očekává se také, že bude dobře rozumět všem částem textu, které v práci popisuje.

Práce se odevzdává v termínu stanoveném harmonogramem akademického roku na sekretariátě ústavu vedoucího práce (současně s vložením v elektronické podobě do UIS). Konkrétní datum odevzdání práce, počet odevzdaných výtisků a další náležitosti specifikují vnitřní předpisy, nařízení a vyhlášky Zahradnické fakulty pro příslušný akademický rok.

2.2 Vnější úprava bakalářské práce

Závěrečná práce je vázána pevnou knihařskou vazbou ve formátu A4, je použit jednostranný tisk listů, na hřbetě vazby není vyžadován žádný tisk.

2.3 Rozsah a formální náležitosti bakalářské práce

Koncepce bakalářské práce by měla být taková, aby umožnila autorovi prokázat schopnost zpracovat ucelený materiál obsahově vymezený zadáním práce. Autor musí prokázat schopnost orientace v tuzemské i zahraniční literatuře v dané oblasti, schopnost samostatné stylizace textu, gramaticky správného, logicky členěného a odborně terminologicky přesného. V textu by měly být uplatňovány zásady logických souvislostí a návaznosti jednotlivých částí na zadané téma. Posluchač musí prokázat schopnost citace autorů podle platných norem, schopnost doplnit text výstižně potřebnými grafy a obrázky či tabulkami s patřičnými popisy. Bakalářská práce musí svým jazykovým a formálním zpracováním odpovídat úrovni vysokoškolského studenta.

Rozsah bakalářské práce by neměl přesáhnout 30-40 stran textu bez obrázků, objem nečíslovaných příloh by měl být přiměřený textové části. Větší překročení rozsahu je považováno za porušení podmínek zadání a mělo by být komentováno v posudku vedoucího práce. V celém textu musí být použita jednotná grafická úprava, tj. jednotně jsou psány titulky, podtitulky, odstavce, poznámky apod. Zvolená úprava textu by měla dávat jasnou představu o hierarchii jednotlivých částí práce. Obsah se skládá z názvů jednotlivých částí s čísly jejich stran. Kontrola těchto požadavků je plně v kompetenci vedoucího práce, který je zohlední ve svém posudku.

3 BAKALÁŘSKÁ PRÁCE TYPU A – LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Struktura bakalářské práce typu A

Standardní (obvyklé) členění bakalářské práce typu A je následující:

- Titulní list;
- Zadání bakalářské práce;
- Prohlášení autora o samostatném zpracování;
- Poděkování (nepovinná část);
- český a anglický abstrakt s klíčovými slovy,
- Obsah;
- Seznam obrázků, tabulek či zkratk – uvedených v textové části závěrečné práce (doporučená kapitola);
- vlastní text práce sestávající obvykle z následujících číslovaných kapitol:
 - 1. Úvod
 - 2. Cíl práce
 - 3. Současný stav řešené problematiky
 - 4. Vlastní komentář k řešené problematice
 - 5. Závěr
 - 6. Seznam použité literatury a pramenů
 - 7. Přílohy

3.2 Obsahová náplň bakalářské práce typu A

Pozor! Závěrečná práce není beletrie, esej, ani semestrální práce. Je to vědecká práce, kterou píšeme jasně, stručně, srozumitelně a jednoduchým slohem bez různých zkrášlujících přívlastků, eufemismů a jiných slangových, lidových, hovorových a dalších literárně zvučných okras.

Před každým zahájením vlastní odborného textu, řeší každý autor důležitou otázku. Jakým způsobem vyjádřit vlastní písemný projev konkrétní odborné nebo vědecké práce. Práci můžeme psát:

- v 1. osobě: udělal jsem, zjistila jsem, prokázal jsem, sledovala jsem;
- trpný rod: bylo hodnoceno, bylo zjištěno, bylo sledováno, bylo realizováno, bylo projektováno, bylo navrženo;
- oba výše uvedené způsoby se mohou v jedné a té samé práci kombinovat;
- další, ale méně častou možností je psaní v 1. osobě množného čísla (projektovali jsme, navrhli jsme, zhodnotili jsme). Tento způsob je vhodný v případě, že závěrečná práce je součástí výzkumu početnějšího týmu, a autor tím dává najevo (přiznává), že některé výsledky by nemohl sám získat.

V dalším textu této kapitoly jsou charakterizovány jednotlivé kapitoly bakalářské práce typu A, které vstupují a jsou povinné pro vlastní strukturní členění obsahové náplně bakalářské práce typu A.

Titulní list

Zadání bakalářské práce – vložený formulář – **originál** nebo kopie (se všemi podpisy osob uvedených na zadání), vždy tištěné oboustranně.

Prohlášení autora o samostatném zpracování včetně podpisu autora.

Poděkování (zde je možné uvést poděkování, tato část není povinná).

Český a anglický abstrakt s klíčovými slovy (každý z nich by měl být v rozsahu 10 – 15 řádků, měly by se vejít oba na jednu stránku a obsahují velmi stručnou informaci o cílech práce, co jsem dělal/dělala, jak jsem dělal/dělala, kdy jsem dělal/dělala, co jsem zjistil/zjistila, případně co doporučuji; **klíčová slova** – max. 3 – 5 pojmů, heslovitě vymezují zaměření práce, neopakují se v nich slova z nadpisu práce; součástí abstraktů by měly být i český a anglický název práce.

Struktura abstraktu:

Název práce (česky)

Text abstraktu (česky)

Klíčová slova (česky)

Název práce (anglicky)

Text abstraktu (anglicky)

Klíčová slova (anglicky)

Kapitola **Obsah** – první část s viditelným číslováním stránek; jedná se o úvodní listy.

Seznam obrázků, tabulek či zkratk, které jsou součástí textové části závěrečné práce (kapitol 3. až 5.). Tento seznam je rozdělen na samostatné seznamy obrázků, tabulek a zkratk, přičemž seznamy používají stejné číslování a názvy obrázků, tabulek jako v textové části. **Do seznamu neuvádíme obrázky a tabulky, které jsou součástí kapitoly Přílohy!**

Kapitola **Úvod** – stručné zasazení problematiky bakalářské práce do rámce oboru, max. 2 strany, může obsahovat i citace literárních zdrojů, pokud jsou využity. Je to první číslovaná kapitola bakalářské práce.

Kapitola **Cíl práce** – musí být v souladu se zadáním práce, stručný text, bez popisu postupu, max. několik vět („Cílem bakalářské práce bylo soustředit, zpracovat, porovnat, vyhodnotit odborné informace z oblasti, navrhnout způsob řešení). Do textu této kapitoly nepatří popis postupu řešení, komentář k získaným informacím ani nástroje dosažení cíle.

Kapitola **Současný stav řešené problematiky** (Literární přehled) by měla především popisovat, charakterizovat stav řešené problematiky, širší souvislosti řešené problematiky v konkrétním oboru a logicky sestavené citace k popisovanému problému atd. Před vlastním vypracováním musíme shromáždit maximum všech dostupných publikovaných údajů, které následně využijeme při psaní této kapitoly a následně v kapitole **Vlastní komentář k řešené problematice**. V rámci přípravy zdrojových informací můžeme využít také internetové zdroje, ale mějme na paměti, že píšeme vědeckou práci a měli bychom vycházet pouze z vědeckých, ověřených zdrojů. Internetové zdroje ve většině případů nemají vědecký charakter a zdaleka nejsou úplné, jsou většinou populárně naučné a často uvádějí s vazbou na vědeckost, nepřesné nebo zcela nesprávné informace. Tyto zdroje využíváme zcela výjimečně, pokud se nejedná o elektronickou verzi odborného, recenzovaného periodika nebo

publikace. Zcela se nedoporučuje využívat **anonymní internetové zdroje, nebo informační letáky, denní tisk, populárně naučné časopisy atd.** Informace, které přebíráme z vědeckých a odborných zdrojů, se snažíme popsat vlastními slovy a vytvořit tak jednoduchý, výstižný a na sebe navazující logický text, v případě že přebíráme doslovný text, musíme se přiklonit k tzv. **přímé citaci**, kdy celý doslova převzatý text uvedeme do uvozovek a píšeme jej *kurzívou*. – stav řešené problematiky, širší souvislosti řešené problematiky v oboru, logicky sestavené citace k popisovanému problému atd.

Kapitola **Vlastní komentář k řešené problematice** – obsahuje logicky členěné shrnutí poznatků, které popisují zadanou problematiku. Vlastní komentář je diskusí autora k zpracovaným informacím a vyslovení názorů na řešenou problematiku. Může také obsahovat doporučení pro praxi, návrhy opatření, technologických inovací či metodiky experimentálního ověření, Strukturovaný text může být doplněn tabulkami, obrázky (za obrázky považujeme grafy, příp. fotografie).

Kapitola **Závěr** – představuje stručné shrnutí výsledků bakalářské práce v rozsahu max. 2 strany s uvedením nejdůležitějších výstupů ze zadané oblasti.

Kapitola **Seznam použité literatury** – úplný seznam použité literatury, který se musí krýt se skutečně použitými odkazy v textu práce. Musí být zpracovaný v souladu s platnou normou pro bibliografické citace. Seznam může mít členění na část tištěných, elektronických či ostatních zdrojů (ústní sdělení apod.). Při autorském členění musí být seznam seřazen abecedně (sestupně) dle příjmení prvního autora.

Kapitola **Přílohy** – nemá číslování stránek. Doporučuje se vložit nejdříve seznam příloh, poté vlastní přílohy. Do příloh se zařazují obrázky, tabulky, grafy, schémata, fotografie či další dokumenty, které vhodnou formou doplňují textovou část bakalářské práce, jejich zařazení do předchozích kapitol by však snížilo přehlednost textu. Jejich číslování musí být v souladu se seznamem příloh, vhodné jsou odkazy na tyto přílohy v textové části práce. Při velkém objemu příloh lze po dohodě s vedoucím práce umístit některé přílohy na elektronický nosič (CD).

4 BAKALÁŘSKÁ PRÁCE TYPU B – obsahující experimentální část

4.1 Struktura bakalářské práce typu B

Standardní (obvyklé) členění bakalářské práce typu B je následující:

- Titulní list;
- Zadání bakalářské práce;
- Čestné prohlášení autora o samostatném zpracování;
- Poděkování (nepovinná část);
- český a anglický abstrakt s klíčovými slovy,
- Obsah;
- Seznam obrázků, tabulek či zkratk – uvedených v textové části závěrečné práce (doporučená kapitola);
- vlastní text práce sestávající obvykle z následujících číslovaných kapitol:
 - 1. Úvod
 - 2. Cíl práce
 - 3. Literární přehled
 - 4. Materiál a metody
 - 5. Výsledky
 - 6. Diskuse
 - 7. Závěr
 - 8. Seznam použité literatury a pramenů
 - 9. Přílohy

4.2 Obsahová náplň bakalářské práce typu B

Obsahová náplň pro tento typ bakalářské práce má identické požadavky platné pro vypracování diplomové práce.